

УДК 330:338

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ УКРАЇНИ

ЧОРНА А.І.

*Студентка 3 курсу, факультету економіки та менеджменту,
спеціальність "Облік і аудит"*

*Науковий керівник СТАДНИК В.П., викладач кафедри менеджменту
ВП Національного університету біоресурсів та природокористування
України «Ніжинський агротехнічний інститут»*

В даній статті розкрито суть програми, яка має стати головним стратегічним інноваційним інструментом у розробці як державної, так і відповідних регіональних програм, які за обсягами виробництва, в сукупності створюватимуть гармонічну систему з необхідному елементу підвищення надійності для забезпечення експортного сегмента виробництва АПВ держави.

Державне регулювання, агропромислове виробництво, сільське господарство, інноваційне стратегічне планування, інноваційний розвиток, сільськогосподарська продукція.

Ситуація, в якій опинився агропромисловий комплекс України після проголошення незалежності, виявила суттєві проблеми, які полягають у деформації орієнтованості виробництва окремих галузей сільськогосподарської продукції. Так, наприклад, попит на більшість стратегічних продуктів, які виробляв український агропромисловий комплекс, навіть за перші роки незалежності був мінімізований майже до нульових позначок.

Практично цілі галузі АПК не лише себе вичерпали, а й досі знаходяться в шоковому стані, як, наприклад, виробники цукрової галузі України. Це спричинило зміну ставлення держави до потреби регулювання на вищому рівні обсягів виробництва стратегічної сільськогосподарської сировини (пшениця, ячмінь, цукор, олійні культури і таке інше).

У Національному центрі генетичних рослин України Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Української академії наук, у м. Харкові зібрана величезна колекція світового розмаїття рослин, яка є генетичним джерелом для селекції та підвищення продуктивності пшениць історичних сортів. Важливо враховувати, що сьогодні в світі створюється ринок екзотичних видів рослинництва, на які останнім часом зріс попит серед

представників світової еліти. Акцент в такій діяльності робиться саме на видатні показники, які демонструють дикі види, наприклад, плівчастих пшениць. Це прояв попиту на так звані види «екологічної їжі». Відомо, що ця стародавня пшениця знову привернула до себе увагу і стає досить популярною. Навіть збільшуються площі під її посіви в багатьох країнах, таких як, Італія, Швейцарія, Австрія, Іспанія. Нині полба це їжа заможних людей у Європі, тому сьогодні вона є все більш привабливою для вирощування та продажу. У Європі вона врятувала від остаточного занепаду навіть маленькі фермерські господарства в гірських районах. Тож цілком вірогідно, що в найближчому часі ті види пшениці, ячменю, із яких кілька тисяч років тому починалося хліборобство в Україні, знову вирощуватимуться на її ланах.

Невід'ємним елементом державного регулювання є створення базисної довгострокової програми регіоналізації виробництва сільськогосподарської продукції. Така програма має надати директив і наукових рекомендацій на використання земель сільськогосподарського призначення для кожного регіону із врахуванням природних особливостей кожної території. Ця програма має бути побудована на науковій базі аналізу світових ринків з їх довгостроковими прогнозами. Метою такого аналізу має стати пошук граничних обсягів сільськогосподарської продукції, які можуть бути експортовані Україною на кожному етапі здійснення довгострокових програм інтервенції вітчизняного продукту на ринки, як високорозвинених країн, так і країн, які мають великі потреби у постачанні значних обсягів продовольчих товарів.

Ця програма і має стати головним стратегічним інноваційним інструментом у розробці як державної, так і відповідних регіональних програм, які за обсягами виробництва в сукупності, створюватимуть гармонічну систему з необхідними елементами підвищення надійності для забезпечення експортного сегменту виробництва АПВ держави. Тільки на такій основі має бути забезпечена оптимізація використання ресурсів і максимального збалансування зовнішніх і внутрішніх потреб у виробництві продукції агропромислового виробництва України. При повній самостійності юридичних осіб, у тому числі виробників сільськогосподарської, переробної із харчової промисловості, держава має задавати реальні стандарти з визначенням конкретних вимог до їхньої продукції. Зрозуміло, що структура виробництва сільськогосподарської продукції має враховувати багату традиції вітчизняного сільськогосподарського виробництва. Така політика держави для знижених галузей означатиме швидке їх відродження, новому інноваційному рівні.

Незважаючи на те, що, будуть відроджуватися окремі галузі окремих регіонів, це зовсім не означає, що виробництво продукції буде виходити на самі показники, які були за часів СРСР. Це пов'язано в першу чергу з тим, що колишні республіки СРСР, а тепер незалежні держави, відмовились

постачання великих обсягів цілого ряду видів продукції агропромислового комплексу України і створили відповідні галузі на своїх територіях.

Частина країн СНД сьогодні ще має потреби в імпорті нашої сировини але структура їхніх потреб значно відрізняється від тієї, що була за часів СРСР. Незважаючи на це, держава має розробити держава має розробити стратегічні протекціоністську програму просування вітчизняної сільгосппродукції ринки в першу чергу СНД з урахуванням особливостей ризиків виробництва в складних природнокліматичних умовах, наприклад, як Росія чи Казахстан.

Крім того, держава має суттєво впливати на збереження родючості землі та її підвищення. Для цього має бути створений Інститут контролю і впровадження інноваційних технологій для підвищення родючості та запобігання ерозії ґрунтів.

Створення високоточної мапи всіх сільськогосподарських земель України з визначенням їх станових характеристик має бути підставою для розробки найсучаснішого кадастру земель та підготовки комерціалізації кожного клаптику родючої землі. Система охорони родючості має бути закріплена на законодавчому рівні і забезпечена технічно, технологічно, організаційно, як незалежний державний інститут з використання земель сільськогосподарського призначення.

Фактором інноваційного розвитку агропромислового виробництва держави має стати створення транснаціональних логістичних центрів, розташованих на головних транспортних магістралях на кордоні України з іншими країнами. Елементом діяльності України на міжнародній арені стала політика лобювання через міжнародні угоди просування товарів АПВ на ринки країн всього світу. Така програма має бути розроблена, як політична, і контролюватися Радою національної безпеки і оборони України.

Але, на внутрішньому ринку сільськогосподарської продукції панувати протекціоністська програма з просування вітчизняного товару на всі ринки всіх регіонів, яка відповідатиме кращим національним і зарубіжним зразкам з метою витіснення іноземних еквівалентів.

Держава має створити потужний фільтр для запобігання проникнення іноземної сільськогосподарської продукції, з метою недопущення деформації вітчизняного ринку або знищення окремих галузей вітчизняного виробництва. Такий фільтр має відповідати всім міжнародним стандартам і забезпечувати національному виробнику суттєві переваги над імпортним аналогічним товаром. Контроль якості товарів сільськогосподарського виробництва, які потрапляють на український ринок, має використовувати стандарти з інтегрованих вимог порівняно зі стандартами розвинутих країн світу.

Однією з першочергових програм експансії товарів АПВ України на світові ринки має стати захоплення сегменту найдорожчих та найбільш екологічно-чистих продуктів харчування, вирощених на особливо чистих

продуктів харчування, найбільш родючих ґрунтах. Цей ринок є дуже перспективним і з огляду на переваги українських чорноземів має дуже велику поглинаючу здатність. Тобто, вихід на великі обсяги виробництва елітарних продуктів харчування саме завдяки наявності найбільших у Європі чорноземів, є потенційно дуже привабливим напрямком в найближчій перспективі.

Експортно-орієнтована логістична програма просування найрізноманітніших видів продукції АПВ на світові ринки має ґрунтуватись на таких засадах:

1) Інноваційні технології вирощування найновіших сортів рослин сучасної селекції, а також з використання насінневої бази екологічно чистих видів рослин.

2) Використання виключно екологічно чистих ґрунтів, а також природних добрив та води для зрошування.

3) Максимальна відповідність пакування продуктів експортної спрямованості найкращим світовим зразкам.

4) Застосування найсучасніших маркетингових механізмів для просування товарів АПВ на світові ринки.

5) Впровадження найсучасніших технологій виробництва, зберігання, переробки, пакування, постачання та реклами українських товарів на всьому ланцюгу від виробника до споживача.

6) Розробка найновіших видів продуктів АПВ, які мають найвищі споживчі якості, які перевищують найкращі світові зразки для подальшого їхнього впровадження у виробництво та виготовлення для цього відповідних технологічних ліній на вітчизняних підприємствах.